

Observatoriul este de două ori în săptămână, miercuri și sâmbătă.

Prețurile

pentru Sibiu pe 1 anu întregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dănu în casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a în laistrulu monarhiei pe 1 anu întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In străinatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci; — numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu și literariu.

Ori-ce inserate, se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la adou'a și a trei'a câte 6 cr. v. a. și preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu. Prenumeratiunile se potu face în modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adresate de a dreptulu la Redactiunea Diariului Observatoriulu în Sibiu.

Nr. 23.

Sibiu, 18/30 Martiu 1878.

Anulu I.

Bulgari'a.

(Urmare.)

II. (Principiulu nationale). Dupa acelea mesuri luate de turci, port'a ottomana se leganase multu tempu în credintia, că nationalitatea bulgara pôte fi considerata că ucisa și stinsa, pentru-că în adeveru bulgarii n'au datu mai nici unu semnu de viétia nationala pâna pe la anulu 1814, candu au tramisu și ei deputati la Vien'a pe metropolitu și pe bogatulu Manuk-bei, spre a midloci dela congressulu europeanu usiorarea sortiei lor, ceea-ce inse nu le-a succésu de locu.

Adeca din poporulu bulgarescu inca nu se stinsese de totu consciint'a individualitatii sale nationale; dar vedindu ca Europ'a nici nu vrea se audia de numele bulgaru, căti-va barbati, fóra multa sciintia, inse cu atátu mai multa esperientia, isi concentrara tóte sperantiele lor în Russi'a. Restulu se scie, si cele din urma rezultate stau sub ochii nostri. Astadi Russi'a si-a pusu pitiorulu în pragu, că se restaure statulu vechiei Bulgarie. Cumu erá inse possibile restaurarea unei tieri cu individualitate politica, déca nu i-se mai scia limitele ei istorice? Bulgarii și Russii, patronii lor, isi detera curendu respunsulu, care se formulá asiá:

Statulu autonomu alu Bulgariei se va restaurá pe principiulu nationalitatiei genetice, adeca: teritoriulu întregu dintre Dunare, marea négra și marea egheica, în care maiortatea populatiunii este bulgara, se 'si reia numele de Bulgaria, prin urmare se i se dea tipu si caracteru bulgarescu, cu limb'a bulgara cá limba diplomatica a statului, inse asia, cá limbile minoritatiloru se fia respectate întocma cá de es. în Elveti'a. Dupa cercetari mai noue se dice, că în Bulgari'a delimitata asia cumu va Russi'a, sunt aprópe 1 1/2 milionu mohamedani, se observa inse cu tóta atentiunea, că în acestu numeru numai vreo 800 de mii sunt mohamedani de nationalitate, turci și circasiani, a caroru limba urmédia a fi respectata, éra ceilalti mohamedani, adeca 700 de mii, sunt totu slavi, adeca bulgari, pucini greci și macedoromani renegati, prin urmare cestiunea limbei nu va fi greu de a se deslega în nou'a Bulgaria, fiinducá statulu

va avea a face numai cu doue limbi, de cumva nu se voru destepta și macedoromani pentru drep-tulu lor.

Din cele premisse în Nr. precedente veduramu, că Russi'a, a carei diplomatie, în tempulu nu de multu trecutu, de ex. în dilele lui Nesselrode, combatea din respoteri principiulu nationalitatiei, sustienutu de Napolennu III și aperatu cu armele în Itali'a și pe airea, l'au adoptatu fóra nici o reserva în favórea bulgariloru, și a esitu cu elu în faci'a conferentiei dela Constantinopole. În momentele de faci'a Russi'a nu numai că sustiene acelu principiu cu taria și este decisa a lu-realisa în Bulgari'a, dar i-au intinsu valórea lui de parte preste miediunile despre care fusese vorb'a în acea conferentia. Si éta aci amu ajunsu la punctulu de cea mai apriga diferentia escata între cabinetele din Vien'a și St. Petruburg. În conferenti'a dela Constantinopole cabinetulu din Vien'a adoptase de voia de nevoia principiulu de nationalitate pentru Bulgari'a, nici decumu inse cu conditiune, cá din acea provincia se se aléga unu statulu autonomu, de si vasalu, ci numai asiá, cá pórt'a ottomana se se oblige a respectá si limb'a bulgara, buna-óra pe atáta pre câtu este tolerata limb'a cecha în Boemi'a, limb'a slovéna în Carinti'a, Carnioli'a, limb'a italiana în Tirolu și Dalmati'a. Dupa neasteptatele victorii ale armelor russesci ajutate de minune prin cele romanesci, cabinetulu Vienei facu pre câtu scimu concessiunea, cá Bulgari'a se se prefaca în principatu vasalu cu gubernu propriu, inse éra cu conditiune sine qua non, cá teritoriulu ei se se intinda numai pâna în Balcani. Astadi inse, comitele Andrassy scie bine, că Russi'a stá gat'a cu chart'a Bulgariei sale, care este multu mai mare decâtu cea prezentata la conferentia. Cabinetulu russescu adeca a decisu, cá sub nume de statulu vasalu bulgarescu se se cuprindia teritoriulu circumscriu cu multa exactitate în art. 6 alu tractatului de pace, adeca o tiera câtu este Romani'a unificata, și intinsa dela marea marmora pâna în marea négra.

Cabinetulu Vienei se pare a fi decisu, cá acésta întindere a noiei Bulgarii se nu o suferé cu nici unu pretiu, ci program'a sa este: Bulgari'a din Dunare pâna în Balcanu, éra ce mai este

dincolo de acei munti, se remana sub imediat'a suveranitate a Sultanului. Comitele Andrassy a intonatu de nenumerate-ori în respunsurile sale date la interpellatiuni, că nu va suferi, cá prin conditiunile de pace se fia vetamate interesele monarchiei austro-unguresci. Dupa-ce ii veni la cunoscentia chart'a noua a Bulgariei, ministrulu declará, cá acésta ar fi un'a din cele mai grele vetamari ale acelor interese, precumu ar fi si annectarea Bosniei la Serbi'a, ceea-ce cabinetulu Vienei este éra decisu a nu suferi cu nici unu pretiu.

Este cea mai mare probabilitate, că în legaminte cu cestiunea bulgara unu alu treilea punctu de diferentia essentiala dintre acele doue cabinetete va fi inca si cestiunea Dobrogei combinata cu a guriloru Dunarei și cu a Bassarabiei romanesci, de unde urméza prea firesce, că cabinetetele s'au congressulu, déca cumva s'ar aduná, nu va poté evita se nu ia în cea mai de aprópe consideratiune cestiunea Romaniei.

Intre acestea trupele russesci de si se întorcú de preste Dunare, dara nu se prea misca mai departe din Romani'a. Cantonarea lor, cumu si diversele dislocatiuni dintr'o parte a terei în cealalta, sunt pre atátu de misterióse, pe câtu este si actitudinea flotei britanice între Aten'a și Constantinopolea.

Intemple-se ori-si ce între puterile mari; sparga din nou chiaru batalii crunte între Russi'a și Austri'a și cu Britani'a; duredie bellulu pe ani înainte, odata principiulu de nationalitate genetica si politica proclamatu de Russi'a pentru popórale din Turci'a européna, scaldatu apoi în torrenti de sange russescu, romanescu, serbescu, bulgarescu, grecescu, va fi si va remanea principiu europenu generale, adoptatu cá fundamentu neclatitu la restaurarea staturiloru, cadiute în evulu mediu sub jugu turcescu, séu la formarea altoru noue. Asia dara în teritoriulu despartitu dupa maiortatea nationalitatiloru genetice, declarate acumu totuodata de individualitati politice, va esi, alaturea cu Romani'a, o Bulgaria, o Serbia, unu Montenegro, apoi mai curendu séu mai tardiu o Grecia, celu pucinu indoitu mai mare decâtu regatulu de astadi.

Foisiór'a „Observatoriului“.

Baricad'a Saint-Antoine.

de Victor Hugo.

(Continuare si fine).

Candu verfurile baionetelor ajunsera atátu de aprópe, încátu se atinsera de piepturile deputatiloru, se paréu cá si candu s'aru fi datu de sine la o parte si urmandu unei misicari congruente si involuntarie, soldatii se stracurara printre deputati, fára se ranésca pe vre-unulu din ei.

Numai roculu lui Schölcher era spartu în doue locuri, si dupa convingerea sa acésta s'au intemplatú mai multu din nebagare de séma, decâtu cu intentiune.

Unulu din soldatii care 'i sta facia, voia se ilu impinga de langa capitanu si ilu atinse cu verfulu baionetei, care din intemplare se opri într'o carte ce cuprindea adresele deputatiloru, pe care Schölcher o avea în busdunarulu seu si 'i sparse roculu.

Lui de Flotte 'i dise unu soldatu: „Cetatiene, noi nu ve putem face nici-unu reu“.

Intr'aceea unu soldatu tientí pusca asupra pieptulu deputatulu Bruckner.

„Da'i focu,“ dise Bruckner.

Soldatulu miscatu, incliná pusc'a si ilu strinse pe Bruckner de mana.

Lucru ciudatu! În necasulu ordinulu datu de comandante, cele doue companii se apropiara una dupa alta cu baionet'a orizontala si cu faci'a întorsa. Consennatiunea ordona, inse instinctulu domnesce; consennatiunea pôte se fia crima, inse instinctulu este onórea. Comandantulu batalionulu T . . . dicea mai tardiu: Ni se spusese, cá vomu avea a face cu banditi, dara ne-amu convinsu, cá avému în faci'a nóstra eroi.

În tempulu acela pe baricada se putea observa óresicare misicare, si aparatorii ei vedindu pe deputati incungiurati de soldati, voiau se le vina în ajutoriu si cadiu o puscatura. Acésta puscatura ucise din nefericire pe unu soldatu ce se afla între de Flotte si Schölcher.

Oficirulu, care comandá colón'a adou'a de atacu,

trecea pe langa Schölcher tocmai în momentulu candu cadiu sarmanulu soldatu. Schölcher ilu arató oficirulu.

„Privesce, d-le locotenente,“ dise elu. Oficirulu 'i respunde cu unu gestu desperatu.

„Ce voiesci se facemu?“

Cele doue companii respunsera cu o desiarja generala la acea impuscatura si navalira asupra baricadei lasandu inapoia lor pe cei siepte deputati, cari se mirau cá mai sunt în viatia.

Baricad'a inca respunde cu o descarcatura, dara ea nu putu se se tiena. Trupele o luara, si Baudin cadiu. Elu remasese standu la postulu seu pe omnibusu.

Era lovit de trei glóntie. Unulu ilu lovi de josu în susu prin ochiulu dreptu si strabatú în creri. Elu cadiu si nu isi mai reveni nici-odata. O diumetate óra dupa aceea elu era mortu si cadavrulu seu fu dusu la spitalulu St. Marguerite.

Lui Bourzat, care impreuna cu Aubry (du Nord) se aflase langa Baudin, 'i s'au gauritu mantau'a.

O intemplare merita se fia amintita. Soldatii la acésta baricada n'au facutu nici-unu prinsonieru. Aparatorii ei se puté imprastia prin stradele foburgului, séu aflau scutire în casele invocate.

Deputatulu Maigne a fostu impinsu într'o pórtá de nisce femei inspaimentate si inchisu cu unulu din soldatii cari tocmai luasera baricad'a. Pucine secunde dupa aceea, deputatulu si soldatulu esira din aceeaasi casa. Deputatii putéu parasi liberi acésta scena a primulu atacu . . . . .

Soldatulu care cadiuse remasese josu pe pardoséla. Schölcher ilu redicá. Câteva femei cu ochii scaldati în lacrimi, dara brave, esira de prin casele lor. Mai multi soldati venira, ilu redicara si Schölcher tienendu 'i capulu, ilu dusera mai antaiu într'o bolta cu verdetiuri si dupa aceea la spitalulu St. Marguerite, unde se aflá dejá Baudin.

Era unu recrutu. Glontiulu ilu lovide dreptu în frunte. Capulu 'i era plecatu pe umeri, faci'a lui palida încadratu de curéu'a chepiului nu mai avea ochii, sangele 'i curgea din gura. Se parea cá are vreo 18 ani. Dejá soldatu 'i inca copilu! Elu era mortu. Acestu soldatu sarmanu a fostu prim'a victima a loviturii de statulu Baudin a dou'a.

Baudin mai înainte de a fi deputatu fusese invetiatoriu. Originea lui se tragea din acea familia inteligenta, puternica si totu-deauna persecutata a invetiatoriloru. Crim'a invetiatoriuului este: cá elu tiene o carte deschisa în mani. Acésta este de ajunsu. Altariulu ilu condamna. Actualmente în Franci'a se afla în fiacare satu o lumina aprinsa: invetiatoriuulu, si o gura care suffa se o stinga: preotulu. Invetiatorii Franciei, cari sciu se móra de fóme pentru adeveru si sciintia, au meritatu cá unulu din midioloculu lor se fia ucisu pentru libertate.

Era în adunarea nationala dela 13 Ianuariu 1850, candu am vediutu pentru prim'a óra pe Baudin. Voiamu se vorbescu în contra legii de instructiune, dara nu eram inscristu. Baudin era inscristu cá alu doilea vorbitoru. Elu imi oferi se vorbescu în loculu seu. Am primitu si a dou'a di dupa aceea în 15 Ianuariu am luatú cuventulu.

Baudin era în privinti'a chiamariloru la ordine si a sotiseloru favoritului lui Dupin. Elu impartia acésta onóre cu deputatii Miot si Valentin. Baudin se urcá mai de multe ori la tribuna. Vorbirile lui rezervate în forma erau de unu cuprinsu energicu. Loculu seu era pe verfulu muntelui. Spiritulu seu era firmu si forte, purtarea lui sfiósa, de aceea în tóta aparitiunea lui era unu amestecu de perplexitate si decisiune. Era unu omu de statura midiolocia. Tali'a lui plina si faci'a rosia, pieptulu seu deschisu si spatele lui puternice infaciosia pe omulu robustu, pe tieranulu ajunsu invetiatoriu, pe plugariulu ajunsu cugetatoriu. În acésta se asemená lui Bourzat. Baudin isi purtá capulu cam într'o parte, ascultá cu inteligentia si vorbea cu o voce blanda si seriósa. În ochii lui stralucia una specie de melancolia si subrisulu durerosu alu celoru predestinati.

În 2 Septembrie sér'a l'am fostu întrebatu, cáti ani avea. Elu imi respunsese: „Inca n'am implinitu 33 ani. Si d-ta?“ me întrebá pe mine. „49 ani“.

Si apoi adaose: „Astadi suntemu amenduoi de aceeaasi etate“.

Intr'adeveru, elu cugetá la demánéti'a aceea, care ne asteptá si în care era ascunsu acelu póte, care este egalitatea cea mare.

I. G. Baritiu.

În cătu pentru Romani'a, cei mai furiosi adversari ai ei de mai înainte, au început a'si freca ochii, a vedé si a striga toama si in delegatiunea ungu-résca (Pulszky s. a.), că este absolutu necessariu că se existe una Romani'a tare, că muru grosu despartitoriu între slavi si slavi.

Formarea acestoru staturi va avea de urmare naturale, că elementele nationali, amestecate până acumu in diverse tieri, voru începe a se separa fiacare dupa limb'a si geniulu loru, minoritatile nationali succesive voru merge in statulu unde se afla elementulu loru in majoritate. In Romani'a de es. era înainte cu 40—50 de ani greci ne-asemenatu mai multi decâtu sunt astadi. De candu se infintiă regatulu Greciei, multime de greci s'au trasu in noulu ștatu grecescu, éra cei remasi s'au romanisatu in partea cea mai mare a loru, cu esceptiunea celoru din porturile danubiane, carii vinu si éra se ducu, cumu le dictéda interesele comerciali. In dilele nóstre se afla fórte multi bulgari scapati de junghiaturile turcesci in Romani'a. Vetí vedea, că indata ce se va restabili in tremsulu securitatea publica, necunoscuta până acumu sub turci, mii de bulgari se voru trage in patri'a loru nationale, că este si tiéra prea buna, au si unde se se asiedie usioru, de aru mai fi pe de trei-ori atăti. Va depende apoi fórte multu dela barbatii de statu ai Romani'e, că prin ce mesuri eficați se indemne si se traga in Romani'a pre cătu se póte mai multa populatiune curatu romanésca, de pre tiermii Bulgariei, din Serbi'a si chiaru din Macedoni'a si Tessali'a, unde elementulu romanescu este din cele mai sanetóse, totu-odata frumosu, fórte desteptu dela natura, laboriosu că comerciantii renumiti si cá economí de vite. Candu e vorb'a de inmultirea si consolidarea elementulu nationalu romanescu, fația cu formarea noveloru staturi slave, nu mai incupe cestiunea de spese; fiacare familia curatu romanésca si sanetósa in sensulu strinsu alu cuventulu, scapata dintre alte limbi si incorporata la marea familia numita Natiunea, face câte unu capitalu nepretiu.

(Va urma)

Cestiunea congresulu europénu.

Stă in momentele de fația si mai reu decâtu arataseram lectoriloru nostrii înainte cu 8 dile in Nr. 21. In locu de congresu, éta că in 26 Mart. vení la Vien'a faimosulu ambasadoru russescu generalulu Ignatieff, tramisu dela St. Petersburg inadinsu spre a se intielege cu cabinetulu imperatescu asupra unoru cestiuni până acumu strictu secrete, precumu se intielege de sine. Si lucru singulariu, in aceea si di m. duce Nicolae venindu dela St. Stefano la Constantinopole cu comitiva pompósa, facu sultanulu Abd ul-Hamid in palatulu Dolma-Baccé visita de impacuire si „amicitia“. Sultanulu ilu primí cu tota solemnitatea in presentia a patru ministrii ai sei, si conversara ambii una óra intréga. Dupa aceea sultanulu întorse lui Nicolae visit'a intr'unu palatu de pre tiermulu asiaticu alu Bosporuliu. Intre acestea ur'a si urgi'a între Britani'a si Russi'a cresee neincetatu; preparativele bellice se continua de ambele parti in proportiuni gigantice. Din tóte mesurile luate de cătra cabinetulu dela Londra, se vede curatu, că elu cauta numai preteste, amana inse ultimatu si manifestu numai până va fi preparatu cumu se cade.

Din acestea si alte cauze nici chiaru in Vien'a nu mai crede nimeni in congresu, dóra acumu nici insusi comitele Andrassy. Mai multu: diariulu ministeriale „Die Presse“ nu mai ascunde cumu se dice pe la noi, mti'a in sacu, ci intr'unu articlu prea bine scrisu o spune curatu, că congresu voise cu totu adinsulu numai Austro-Ungari'a, alu carei cabinetu sperá se'si apere si castige acolo interesele sale cu ajutorulu dialecticeii, in locu de a prinde arme, a versa sange si sute de milióne. Din contra, alte cabinetu mari au fostu indiferente, séu că nu l'au voitu de locu, de si au promisú că din complimentu cătra Austri'a. Alu Germaniei a declaratú înainte si dupa inchiatierea pazei dela St. Stefano, că nu s'au vetematu nici-unu interesu in Orientu. Britani'a nu voiesce congresu, precumu scie acumu tóta lumea, ci cauta bataia. Franci'a, precumu s'a mai disu, vorbesce cu urgiá despre congresu, nu numai din ura cătra Berlinu, ci si din cauza că nu doresce, că in starea sa de astadi, Europ'a se apuce a sanctiona prefaceri esentiali in tractatulu dela Parisu din 1856 si nici in teritoriulu Europei. Itali'a nu are nici-unu interesu pentru deliberatiuni europene. Pórt'a otomana s'ar tienea intretu umilita, candu ar participa la unu congresu, in care s'ar sanctiona dismembrarea imperiulu otomanu. Din acestea inchiatiere „Presse“, că comitele Andrassy nu

avea trebuintia nici de cele 60 milióne, si că tractatulu de pace dela St. Stefano va fi toleratu asia cumu este elu, fóra inse că cestiunea orientale se fia deslegata definitivu, ci ea va cadea érași in balta (versumpfen), cumu prevediuse mai deunadi Bismark, si preste câteva ani va da érași ocaziune la versari de sange, dóra multu mai teribili decâtu au fostu cele din anulu 1877. Acestu reu mare ilu prevedu in momentele de fația tóte diariile mai serióse; éra unele cërca a se consola cu speranti'a, că dóra popórale din staturile noue voru avea minte, si in mersulu organizatiunei loru se voru feri cá de focu a nu da nici macaru preteste de amestecu strainu. Subtire speranti'a acésta!

Dela St. Petersburg veni scirea positiva, că cu ocaziunea unei primiri de ambasadori, imperatulu Alesandru adresandu-se cătra agentele Romani'e generalulu Ioanu Ghica (moldovanulu), a muștratu greu pe romani, că-ci se arata asia nemultiamitori cătra Rusi'a, „care 'ia emancipatu de sub jugulu turcescu“, si cá Mai. Sa considera resistenti'a loru in caus'a Basarabiei că vetamare personala. Acésta scire oficiala ajunsa la Bucúresci, facu pe ministeriu, că se tienea érași doue siedintie secrete cu camerele, alu caroru resultatu se va afla mai tardiu. Vetamare personala? Candu Europ'a intréga s'ar oppune la cestiunea Basarabiei, atunci óre ce ar mai dice Mai. Sa? Dara óre candu romanii aru dice rusiloru: Ne-ati insielatu pe noi si pe tóta Europ'a, candu ati declaratú chiaru prin graiulu imperatulu, că nu voiti se subjugati nici-unu teritoriu strainu, ci că scopulu campaniei vóstre actuale este numai emanciparea popóraloru christiane din Orientu, atunci ce mai sciti voi se respundeti? Acésta este parol'a vóstra de onóre pe la finea acestui secolu? séu că voi totu mai tienetí la credinti'a vechia blastemata, că minciun'a in politica este permissa?

Transilvani'a.

(Inchiatierea corespondentiei dela Orasteia din Nr. 22).

La a dóu'a lucrare, majoritatea a primitu unele din propunerile ministrulu, déra a schimbatu altele dejá primite din partea acestuia, care ne concediendu presiedintele a se lua la discussiune, majoritatea a protestatu.

Deputatii romani in sa remanendu pre langa parerea loru de mai înainte, s'au provocatu la voturile loru separate, asternute cu alte ocaziuni.

In urm'a acestora ministrulu a remisú operatele cu acea inviatiune, că ne voidu majoritatea se modifice statutele dupa observarile ministeriale, se compuna acele statute minoritatea, precum s'a si intemplat.

Reportéda mai departe, că in siedinti'a tienuta la 19 Ianuariu a. c. s'a decisu, că de aici incolo scólele de meserii aflatóre in Sibiiu, Brasiovu, Bistriti'a, Segi-sior'a, Mediasiu, Agnit'a, Sebesiu si Oresti'a, se nu mai stea sub privilegierea comisiuniloru alese de fostele adunari scaunali, ci sub reprezentanti'a acelor corpuri politice, unde se afla acelea scóle, adeca numai sub in-fluinti'a reprezentantiloru cetatienesci.

Mai arata, că in siedinti'a din 26 Ianuariu a. c. s'au releptatu cererile indreptatite ale besericiloru din Sebesiu, Lancremu si Oresti'a, facute pentru ajutorarea scóleloru romanesci.

In fine raportéda, că totu in acea siedintia s'au aplacidatu scólele agronomice (fresce sasesca) din Bistritia unu imprumutu de 800 fl. v. a., spre a carui asigurare ofere cladirile ce le voru face.

Contra acestei din urma decisiuni unilaterale, ambii deputati romani asemenea au insciintiatu votu separatu de a nu se oferi pre langa ipoteca imaginata unu atare imprumutu, cu atáta mai vertosu, fiindcă nece că corespunde prescrieloru de administrarea averei universitatii, pentru-că imprumuturi numai si numai pre langa asigurare pupilare se potu da. Finindu-si D. Dr. Tincu raportulu seu, dechiara că a purcesu — dupa convictiunea sa — conformu chiamarei sale cá romanu intru tóte, si speredia că si mandatarii sei voru fi contenti cu pasii facuti de dinsulu, la din contra este gata a'si depune mandatulu.

Dupa finirea acestui raportu ascultatú cu viua placere din partea alegatoriloru, presiedintele invita adunarea se pronuntia francu si sinceru asupra tienutei dlui deputatu Dr. Tincu.

IV. Insinuandu-se la cuventu dlui Laurianu Bercianu, notariu com. in Vaideiu, propune, că;

considerandu positiunea critica a celoru doi deputati romani la universitatea sasesca, fația de majoritatea preponderanta a sasiloru;

considerandu raportulu detaliatu cu care dlui deputatu alu facutu cunoscute relatiunile averei universitatii alegatoriloru sei;

considerandu si fiindu pe deplin convinsu atátu propunatoriulu, cătu si toti alegatorii despre firmulu caracteru doveditu cu tóta ocaziunea cá conducatoriulu sinceru alu acestui cercu in tóte afacerile nationali de interesu generale, totu cá atate fapte complinite din partea Dlui Dr. Tincu, si in fine

considerandu sacrificiele materialu aduse pentru acestu cercu electoralu prin absentarea de la ale sale afaceri officióse si private, — că conferinti'a, dandui-se ocaziune binevenita chiaru de presente, se'si exprima deplin'a indestulire si recunoscenti'a sa facia de deputatulu cerculu Orestia II la universitatea fundulu regiu, dlui Dr. Avram Tincu, aprobandu'i toti pasii facuti in calitate de adeveratulu reprezentante alu acestui cercu romanescu, si se'lu roge a nu se abate dela tienut'a sa

resoluta, dandui-se cu acésta ocaziune meritatulu vot de incredere.

Propunerea acésta punendu-se prin presiedintelu la votu, se primesce unanimu prin vii aclamatiunii ó se traiésca deputatulu Dr. Avramu Tincu.

V. D. advocatu Samuilu Popu avendu cuventulu face propunerea, că alegatorii acestui cercu se adoptu intru tóte voturile bine motivate asternute de ambii deputati romani in siedinti'a universitatii dela 26 Ian. a. c., spre care scopu se se compuna una petitiune inaltulu ministeriu r. de culte, subscrienduse de cătra mai multi alegatori, prin care se se motivéde cererea cor beserecesci Sebesiu, Lancremu si Oresti'a, se se pre tinda aplacidarea ajutoriloru memorate in raportulu facutu de dlui mandatariu, éra cu privire la concludus universitatii, prin care se dá ajutoriu de 800 fl. scóle agronomice din Bistriti'a numai pre langa ipotecare cladiriloru ce se dice că se voru face de aci înainte se se protestédie.

Acésta propunere se primesce cu viua placere esprimanduse dlui advocatu Popu sincera multiamiti pentru atentiunea dsale, si dupa ce se compune testulu petitiunei, se subscie de toti alegatorii presenti si se asterne inaltulu ministeriu r. de culte.

VI. La propunerea alegatoriulu Laurianu Bercianu se decide, ca dreptu semnu de recunoscentia se se imanuedie presentulu procesu verbale dlui Dr. Tincu, pre cumu si ca se se publice in unulu din diurnalele dir patria.

VII. Se propune verificarea acestui procesu verbale prin Domni Teodoru Herlea, Vasilie Basaraba si Maniutiu.

VIII. Dupa acésta presiedintelu multiamescu cu caldura alegatoriloru pentru atentiunea arátata in decurgerea siedintiei, si in fine dechiara siedinti'a de inchiatiata.

D. N. S.

Eli'a Herlea m. p., Laurianu Bercianu m. p.,
presiedinte. notariu.

IX. S'a cetitu si afandu-se acestu procesu verbale conformu adeverulu intru tóte, se verifica.

Oresti'a 9/2 1878.

Herlea m. p. V. Basaraba m. p. Maniutiu m. p.

Romani'a.

Din capital'a Romani'e ne venira alaltaeri in 16/28 diarie pre câte 5 si 7 dile dintru odata. Se constata si din acelea, că „dilele babeloru“ au fostu in adeveru fórte furióse, in cătu uneori trenurile n'au potutu pleca, si care au plecatu, au fostu retienute in drumu prin furi'a orcaneloru in-socite de ninsori mari. In partile Galatiloru s'au resturnatu vreo 80 stalpi de telegrafu. Dela 11/23 începú a se topi neo'a si era téma mare de inundatiuni. Prin muntii Prahovei au fostu adeverata peire. —

Intru altele, publiculu romanescu este si elu cá tóta lumea fórte ingrijatu de viitoriu, ingrijatu, dara nici-decumu descuragiatu. Toti, dela micu pán' la mare stau gat'a se mai infrunte orice pericule. Parol'a e data si se propaga din gura in gura: Patri'a si nationalitatea mai pre susu de tóte. Camerele inca nu s'au inchisu, éra in dilele din urma se ocupá din nou cu cestiunea scóleloru si anume cu inbunatatirea starei profesoriloru si a docentiloru, carii anume in „Romanulu“, in „Romani'a libera“, in „Dorobantiulu“ si in alte câteva diarie afla energiosi aparatori. Precumu tóte relele in lume isi au si partea loru buna, asia si bellulu preste care trece tier'a, între altele aduse si acelu mare folosu, că tinerimea începú a se pune, dóra cá nici-odata pe invetiatura; consciinti'a nationala luà unu aventu extraordinariu; multime de ómeni înainte de acésta nepasatori, indiferenti, inuibati in bine, vedu acumu ce insémma cuventele patria si solidaritate nationale.

In cestiunea Basarabiei disputele totu mai curgu in diarie; semena inse, că partid'a conservativa începú a se familiarisa cu ide'a schimbului Basarabiei romanesci cu Dobrogea, că-ci in cele din urma pamentulu Dobrogei déca nu este mai bunu, dara cu nimicu nu e mai reu decâtu alu Basarabiei. Intr'aceea, precumu s'a observatu la alte ocaziuni de repetite-ori, cestiunea Basarabiei este identica cu cestiunea Guriloru Dunarei, prin urmare este de competentia diplomatiei europene.

Armat'a romana se întorce succesive de preste Dunare, éra populatiunea primesce regimentele cu bucuria si fala in adeveru legitima. In acelasu timpu Romanulu din 11/23 Martiu comunica in primulu seu una serie de date fórte instructive, relative la organizarea si prepararea armatei si a natiunei pentru dile grele. Ací apoi sunt puse in evidentiua meritele celoru doue partide politice pentru tiéra, confirmate cu cifre autentice. Acelea informatiuni merita se fia cunoscute in curcirile cele mai intinse, din cauza că ele nu sunt numai de unu interesu cumu amu dice passageru, ci din trensele potu trage invetiaturi mari toti aceia, carii nici până in dio'a de astadi nu pricepu, ce in-semna a'ti apara esistenti'a si libertatea, si câte

acrificie trebuie se se faca pentru ajungerea acelor scopuri sublime.

De candu organulu diplomatiei rusesci „Le Nord“ din Bruxel'a, ajutat de câteva diarie mari lin St. Petersburg disputa dreptulu Romaniei la Basarabi'a, diarele romanesci inca s'au pus pe stori'a acelei tieri, spre a combate afirmatiunile superficiali si false a le muscalilor, carii néga cu runde de feru, că Basarabi'a s'ar fi tienutu vreolata de Moldova, si dicu, că a fostu tiéra tatarasca, până ce o au ocupatu turcii in sec. alu 16-lea, dela carii apoi o au luat muscalii in a. 1812 cu sabi'a. „Timpulu“ (organu alu partidei conservative) publică érași unu studiu istoricu interesantu asupra Basarabiei, in care vede cineva urmele studiilor lui Hasdeu. Dara de brutalitatea si asuprirea muscalésca te-ai mira si nu prea multu, că romanii se cunosc de ani 170 fórté de aprópe cu muscalii, sciú cu cine au a face, cunosc si pretensiunile lor vechi formulate chiaru si asupra Romaniei intrégi, si vedemu bine chiaru din revelatiunile ministrilor romanesci, că de candu cu mergerea loru la Livadi'a la imperatulu Alesandru in 1876, nu si-au facutu illusiuni nici cu respectu la Basarabi'a; este inse mai multu de cătu scandalu, candu chiaru organulu comitelui Andrasy, adeca „Pester Lloyd“ din 25 Martiu a. c. folosindu-se de ocaziunea catoriei ddloru Ioanu Ghica si Dimitrie Sturdza in misiunea loru patriotica, pe langa ce dascalesce pe romani in manier'a sa unгурésca, apoi denéga puru si simplu dreptulu Romaniei la Basarabi'a; descopere secretulu, că in anulu 1856 ministrulu austriacu com. Buol-Schauenstein a lucratu la congresulu din Parisu, cá acea parte a Basarabiei se se ia dela Rusi'a si se fia annectata la Moldov'a; si totusi astadi afla, că Rusi'a avú dreptu se ia Basarabi'a, că-ci nu o ia dela romani, ci dela turci, pe carii 'ia batutu; dara nevoindu a pagubi pe romani, le dá in schimb Dobrogea. In fine „P. Lloyd“ infruntandu aspru pe romani si batendu'si jocu in modu brutale de gubernulu actuale alu Romaniei, folosindu-se de termini necalificabili, usitati si in foile opositionali din Bucuresci, le dá se pricepa, că ei au se se arunce fóra multe frase in braçiale Austro-Ungariei. De aci incolo atátu Lloyd, cătu si celelalte diarie din Ungari'a si Vien'a punu in gur'a ddloru I. Ghica si D. Sturdza cuvinte si espressiuni, de care marturisescu chiaru ele, că le-aru fi aflu dela — studenti. Ori-cine cunósce pe acei doi barbati de statu ai Romaniei, geniali, prudenti, practici, patrioti si romani devotati cu viéti'a pentru patri'a loru, va sci alege curendu adeverulu din atáta pléva aruncata in ventu. Că in B.-Pesta s'a datu mésa mare in onórea loru? Se mai dea odata si romanii unguriloru, că dómne, la multe mese stralucite au participatu, d. es. Tür, Klapka si alti multi unguni in Bucuresci in dilele lui Alesandru Ioanu, éra in dilele lui Carolu unu comite Zichy s. a. Ce mai lucru mare, că li s'a datu o mésa, par' că le-aru fi datu o tiéra.

— Ofertele patriotice totu mai curgu in te-saurulu tieri.

Ofranda. — In judetiulu Dambovitia s'a subscrisu pentru arme suma de 30,000 lei, é' in judetiulu Falciu s'au subscrisu 3,419 lei 84 bani in bani si 127 in bonuri de rechisitie.

D-na Elena Otetelesianu a datu gratis cinci camere si o cuhna din proprietatea ce-o are la Magurele, spre a se infintia provisoriu unu spitalu, in care se se caute bolnavii de tifosu din Bragadir si comunele vecine din plas'a Sabarulu.

D. dr. C. Cabudianu, mediculu primariu alu jud. Ilfov, a oferitu 50 lei din chieltuiéla dsale de transportu, in folosulu acelu spitalu.

In judetiulu Covurluiu s'a subscrisu si incassatu pentru cumperare de arme suma de lei 48,480 bani 13.

In judetiulu Némtiu, pentru acelasu scopu, s'au subscrisu lei 35,798 bani 30.

In Argesiu, s'au incassatu lei 17,623 b. 62.

D. G. Radescu, din Tirgoviste, a oferitu 300 lei pentru acelasu scopu.

D. capitaniu militianu, Ronca Nicolae, a oferitu in folosulu armatei lei 141 b. 96, sold'a d-sale pe candu sa aflá in regimentulu 3 de dorobanti.

Discursulu dlui primu-ministru Ión C. Brateanu.

In siedinti'a de séra din 13 Febr. v. a Senatului.

(Urmare.)

D. G. Enescu. Nu sciú, ca toti suntu mai tineri de cătu mine.

O voce. Ba sciú, déru . . .

D. primu-ministru, I. Brateanu. Apoi in acele timpuri, déca unora le mergea bine, déca luau decoratiuni si ranguri, déca se imbogatiau, tiér'a era sdro-

bita, se ruiná pentru diecimi de ani, si nu se strigá că se vérsa si sange si milióne.

Astadi inse se striga, fiindu-ca . . . fiindu-ca tiér'a s'a folositu, fiindu-ca tiéra s'a radica tu si politicesce si moralicesce! (Aplause). Apoi — cumu s'a mai disu — déca Rusii intrau fara nici o regula, óre mai era se fia parlamente si constitutiune? Si credeti ca constitutiunea nóstra place tuturor puteriloru vecine? Onor. dlui Boierescu, déca aru fi mare cancelariu alu Austriei séu alu Rusiei, 'i-aru placea óre institutiunile nóstre, 'i-aru placé parlamentulu in care se facu atátea discutii, óre óre 'i-aru placé ca o tiéra mica ca Romania se vorbésca in tóte dilele despre puternicia sei vecini? Si aru voi óre se esiste acésta constitutiune, despre care toti dicu ca nu e de tali'a nóstra? N'aru voi óre se fia modificata?

'Mi pare ciudatu ca adi vine si ni se dice: Candu ati aflu de luarea Basarabiei, de ce nu ati datu strigatulu de alarma? Apoi nu sciti marile lucrari si marile silintie ce s'au pusu ca se se schimbe, se se modifice constitutiunea nóstra? De ce nici macaru unulu din d-vóstra nu ati datu alarma? (Aplause).

D. Voinov. Pentru ca le venia la socotéla!

D. primu-ministru, I. Brateanu. Póte ca multora le-aru placea mai bine sacrificiulu unei bucatie de pamentu decâtu o constitutiune liberala.

Póte ca unora le aru placea érași nisce institutiuni mai restrinse decâtu cele de adi; ei ar fi fostu gata se primésca acele indemnuri, acele sfaturi ce se dau.

De aci aru fi decursu insa pericole de totu felulu, pericole atatu de mari, ca si celu pentru Basarabi'a. In ceea ce privesce pe d. Boierescu, lu-amu vediutu cum mai adinóri insulta tribunele, pentru ca au aplaudatu. Si tribunele au aplaudatu nu numai pe cei ce au sustinutu guvernulu, dar' chiaru si pe amicii d-sale politici. De ce d-lui se voiésca ca toti se nu aiba de cătu vederile si credintiele d-sale? Suntu ómeni óre liberali aceia, cari voru ca tóta lumea se aiba vointi'a si opiniunea loru propria, personala? Si, aceia cari gasescu ca in regimulu parlamentaru consta tóta sigurantia Romaniei, aru trebui ca totu in trinsa se gasésca garantie si pentru Basarabi'a si se pórté aceeasi sollicitudine pentru Basarabi'a ca si pentru regimulu nostru constitutional, că-ci trecemu prin epoce fórté grele. Si me adresezu la onor. d. Manolache Costache, care are câte o opiniune pentru care este passionatu, care vede tóta fericirea tieri in acea reforma. De vre-o căti-va ani, d. Manolache Costache, nu doresce de cătu schimbarea constitutiunei, mai cu séma in ceea ce privesce legea electorala.

Ei bine, me adresezu chiaru si la d-sea, ca se lucreze pentru intarirea regimulu parlamentaru.

Nu potu dice ca constitutiunea nóstra este perfecta. Amu spus'o acésta si marelui cancelariu alu Rusiei, care ne dicea: — „De aceea conservatoriloru nu le place se fiti la putere, fiindu-ca nu modificati constitutiunea“; si amu respunsu: nu sustinu că institutiunile nóstre sunt perfecte, precum nu sunt nici in Rusi'a.

Am fostu siliti se facemu si noi imprumutari de care nu ne-amu datu bine socotéla, dar' cautamu se facemu indreptari si se imbunatatimu pe cătu putemu. Nu dicu érași ca nici constitutiunea nici legea electorala n'au nevoia de óre-cari indreptari; dicu inse ca e reu, că nu trebuie se avemu o monomania, ca in ori-ce timpu, cea d'antaiu grige se ne fia de a schimba constitutiunea si mai cu osebire legea electorala.

Caci se prea póte ca, avendu mereu acésta idea, fiindu mereu stapánitu de dënza, nu cum-va se cada cine-va in cursa.

Ei unulu ve marturisescu ca, atunci candu amu vediutu pe onor. d. Manolache Costache ca de o data se intórce si apera pe colegulu meu de la externe, lovindu pe ceilalti ministri, imi-amu disu ca n'are amici, ca isi cauta si crede ca d. Cogalniceanu este unu vechiu maiestru, care aru putea se faca acésta modificare. (Aplause, ilaritate). A fostu, dar' nu mai este!

O alta acusatiune a d-loru Boierescu si Manolache Costache e, ca tier'a — dupa d-loru — se afla cu totulu compromisa in afara, că nici-odata n'a fostu intr'o mai rea situatiune politica de cătu acum, ca totu ce s'a facutu, n'a contribuitu de cătu ca s'o puie in pericolu, s'o scada in ochii Europei. Pe de alta parte ca se nu supere armat'a, 'i da putina temfíe, cum dice francesulu: nitica aiasma.

Dara, in urm'a trecerei armatei nóstre peste Dunare, gratia vitejiei ei, Europa, ne arata cele mai bine voitóre simpatii. Acésta constata ca suntemu o natiune cu viéti'a si cu toti ne-amu sciutu implini datori'a, éra nu cum ne dicea reposatulu Eliade candu a venitu Omer-pasi'a, la 1854, in Bucuresci: voi pe campulu de bataia, éra noi se ve impletimu cununi si se ve cantamu.

Noi n'amu ajunsu acolo in cătu se ne preocupu multu valórea militara; insa, din nefericire, valórea militara atárna prea multu in cumpen'a diplomatiei, in care pana acum Romani'a n'atárna nimicu, ci trecea chiaru in ochii amiciloru nostri, pentru puterile cele mai simpatice, ca unu statu fara calitati militare. Nimeni n'avea incredere in acésta valóre, fiindu-ca n'avusesemu nici o ocaziune ca se ne-o dovedimu.

In epoc'a la care a facutu alusiune d. Manolache Costache, la 1870, candu ne aflamu in ajunulu resbelulu franco-germanu, candu tóta lumea credea ca are se fia unu resbelu universalu — si negresitu ca devenia universalu, déca intra si Austri'a intr'insulu — atunci simtiém, cunoscému cele ce se dospiau si ce relatiuni aveau locu între Austri'a si Franci'a. Amu si eu amici prin alte tieri dintre ómenii politici, si 'i amu intrebatu: „Sunteti in ajunulu unui resbelu. Spuneti'mi care credeti ca este rolulu Romaniei?“ Dupa multe esitari abia mi s'a spusu ceea ce se credea despre noi. Astu-feliu d. Mellinet, consululu francesu, mi-a respunsu ca „la Roumanie sera occupée par celui qui entrera le premier“. Pentru ce? Pentru ca nu ne credeau capabili de virtuti si de valórea militara. Ba nu voiau nici se ne vérdia pregatindu-ne, nici se ne primésca armat'a ca

se coopereze in veri unu resbelu, fiindu-ca diceau si credeau ca armat'a nóstra va fi unu elementu nu de putere, ci de incurcatura. Éca de ce, inaintea resbelulu, nimeni nu vrea se ne vérdia armandu-ne; éca de ce — chiaru inaintea acestui resbelu — tóte puterile, fara deosebire, nu voiau se ne vérdia facéndu pregatiri de a intra in lupta, fiindu-cá credeau c'o se fimu o incurcatura mai multu. Trebuia óre se justificamu acea rea opiniune, séu din contra, se facemu totu ce ne sta prin putintia ca se se pierdia acestu prejudeti, ca insusirile militare si viteji'a nationala romana se fia cunoscute, pentru-ca si Europa si diplomati'a se compeze cu noi ca cu o putere, se ne asculte si se ne stime? Éca pentru ce amu tñutu se intramu in resbelu si credu că d-v. toti, d-ni senatori, nu veti gasi ca reu amu facutu.

Ni s'a oferitu ocaziunea de a face cu Rusi'a o in-voiéla, unu tratatu, — căci fara de acestea n'aru mai putea fi relatiuni, nici între state nici între ómeni — si amu facutu tratatulu din 4/16 Aprile, unu tratatu care se nu infirme si se nu isbésca intru nimicu tratatulu de la Paris. N'amu caditu dar' de locu in gresiéla pe care ne o imputa d. Boierescu, ca prin incheierea conventiunei, amu sfaramatu tratatulu din 1856. Nu; fiindu ca acea conventiune recunósce mantínera tratatulu din 1856, garantandu-ne mantínera institutiuniloru si integritatea teritoriulu astu-feliu cumu s'a stabilitu ea prin tratatulu de la Paris.

Ni se obiectéza insa ca, pe candu era vorb'a despre conventiune, s'a vorbitu despre Basarabi'a si cei din opositiune ne intréba: de ce nu ne-ati spusu; de ce nu v'ati garantatu in destulu? D-loru, cum v'a spusu si d. ministru de externe, candu d-sea se afla intr'o di la principele Gorciakoff, între alte convorbiri a pomenitu in trécatu si despre Basarabi'a. Dara candu colegulu meu era se profite de ocaziune, ca se cunósca ce intentiuni au, candu a inceputu se vorbésca, a venitu se 'i spuna ca trenulu pléca si a fostu silitu se isi ia diu'a buna. De atunci încóce n'a mai disu nimeni unu singuru cuventu in acésta privintia, nici M. S. Imperatulu, nici principele Gorciakoff, nici altulu. Dupa banuieli nu ve putemu dar' spune nimicu, căci banuieli avemu toti; aveti si d-v., si ati tacutu. Candu amu facutu insa conventiunea, ne-amu garantatu indestulu prin art. 2, astu-feliu in cătu ori-ce acuzari suntu cu totulu neintemeiate.

Dupa conventiune, ce s'a mai intemplat? Rusi'a nu doria se trecemu si noi Dunarea spre a ne lupta. Doria s'o trecemu numai cum o cereau diarele pe care diceti ca le representati si ve representa pe d-v. partita noua, partita conservatóre. Voia se punemu la dispositiunea Rusiei numai o divisiune, asia cum erau legiunile bulgare. Ei bine, ve intrebú, déca cu acea sistema amu fi pastratu séu nu individualitatea nóstra. — Nu: n'amu fi mai avutu unu caracteru distinctu, separat, si amu lucratu din tóte puterile ca se ne pastramu acestu caracteru.

(Urmare.)

Sciri diverse.

(Necrologu). Érași unu bravu ostasiu si nobilu barbatu se mutá dintre noi. Anali'a Mihailasiu nascuta Peciciu, in numele seu, alu fratelui seu Iosifu, c. r. capitaniu, alu sororei sale Enriet'a, alu verisioriloru sei Carolu Mihailasiu, capitaniu c. r. in pensiune, Iosifu Mihailasiu, magistru postale si primariu opidanu si alu verisioriei sale Antonii Mihailasiu, maritata Anca, directoriu normale, cu ánima infranta de dorere face cunoscutu, ca multu iubitulu ei sociu Franciscu Mihailasiu, capitaniu c. r. de Gendarmeria in pensiune, dupa unu morbu greu de mai multe septemáni 'si dede sufletulu in manile creatoriulu in 24 Martiu 1878 la 8 óre demáneti'a, in anulu vietiei 54. Osamintele repausatului se voru inmorméntá dupa ritulu gr. cat. Marti in 26 Martiu la 3 óre postmerediane in cimiterulu gr. cat. dein Naseudu. — Naseudu, 24 Martiu 1878. — Fia-i tierin'a usiora si memori'a bene-cuventata!

(Locuitorii romani din comitatulu Huniádórei au fostu odinóri mai toti magiari!?) Acésta minciuna piramidala se afla dedusa pe largu in „Hunyadi-Album“ de cătra faimosulu d. Réthy Lajos, carele precumu se scie, se incercase cu planulu seu de magiarisare mai antaiu in anulu 1871 la Brasiovu, unde crediuse ca i-au preparatu calea celu-altu emisariu, baronu Orbán Balázs. Noi suntemu dedati a vedé falsificandu-se in patri'a nóstra istori'a aprópe pe fia-care pagina. Dlu Réthy confunda bucurosu calvinirea tirnésca a romaniloru din comitatele Huniádórei, Albei, Fagarasiulu, Maramuresiulu etc. de pre tempurile principiloru Bethlen, Rákoczy, Apáffy, cu magiarismulu modernu; este inse punctu de onóre pentru istoricii romani a repeti adeverulu de câte-ori se repete si minciun'a. Vomu cercá se ne facemu si noi detori'a la tempulu seu in acésta cestiune interesanta.

(Omuru din imprudentia). In diu'a de 24 Februaru v. espiratu, d-na Smaranda Tomulénu din orasiulu Tergoviste, s'a dusu impreuna cu fiulu d-sale, Stefanu Tomulénu, in etate de 10 ani, la arendasiulu mosiei Secuenii, si pe candu si era gata a se inapoia chiaru in acea di, fiulu d-sale, gasindu o pusca pe la servitorii mosiei, care s'a creditu ca nu este incarcata, a esitu cu arm'a afara, si dupa ce a trasu cu densa de doue ori in spre unii din gartii curtei, fara a lua focu, a indreptat'o apoi spre mama-sa, si tragendu, pusc'a a luat focu si d-na Tomulénu a fostu isbita la gátu de mai multe posuri. Cu totu ajutoriulu medicalu procuratu indata, numit'a dómna a incetat din viatia la 26 Febr., din caus'a acelei impuscaturi.

Asia o pate, ori-cine suferu pe toti mucosii demerdati, ca se se jóce cu arme de focu. Suntu sute de esemple cá acesta, ómenii inse totu nu invétiá minte.

Conversatiune scolastica.

Scoléle si espositiunea dela Parisu.

(Fine.)

Popóra seau natiuni, cari sunt totu atâtea familii deosebite ale omenimei, se aduna aci din tóte regiunile lúmei spre a areta unele altora harnici'a lor.

Aci fia-care poporu devine celorualalte mai de aprópe cunoscutu, si invétia a se cunósce pre sine. Cã-cí aci i se dà ocasiunea cea mai buna de a se poté compara cu celelalte; aci vede mai bine ce a facutu, cumu a facutu, ce a intreласatu, ce trebue sa faca, ce ar mai poté face si care metoda este cea mai nimerita si mai spornica a cutarei munci.

Espositiunile universali sunt unu esamenu alu popóraloru in specie si alu omenimei in genere; dar sunt totu deodata si una din cele mai instructive prelegeri intuitive despre cultur'a spirituala si munc'a rationala a lor.

In espusetiunile universali inse nu este reprezentata omenimea numai dupe natiunile sale; ci aci vine fia-care classe sociala cá se arete, ce a potutu produce prin harnici'a cunosceniloru si a muncii sale, vine se invetie si se afle ce ar mai potea seau ar mai trebui se produca pentru venitoriu.

Aci dispore cu totul coloritul nationale. Fia-care classa dupe profesiunea sa se intrunesc in congressu internatiunele, unde toti membri pentru momentele cátu duréza activitatea lor aci, uita ori-ce dorere, despretiu si ura nationala, numai pentru a se potea consulta, cumu aru correspunde mai bine si mai perfectu datoriintei lor de organu alu societatií celei mari umane in genere si in specie celei nationale.

Aci se intrunesc si class'a crescutoriloru seau a pedagogiloru, a celui mai importante organu alu societatií omenesci, spre a discuta asupra diferiteloru cestiuu noue ivite in vocatiunea lor. Aci esaminéza dinsií progressulu facutu de omenime, mesura fia-care distanti'a percursa pe calea cultúrei de natiunea sa, face comparatiuni intre acésta cu celelalte natiuni si invétia a cunosce cele mai bune cáli pentru conducerea genului omenescu la fericire.

In vér'a acéstuí anu 1878 va fi espusetiunea universala la Paris.

Aci ar fi bine, cá tóte autoritatile scolastice si tóte corporatiunile de cultura nationala se tramita cátu mai multi barbati de specialitate ori amatori pedagogi, insarcinandu a face acolo studia dupe potintia ori dupe anumita instructiune.

Si numerulu acéstoru tramisi ar fi fórté insemnatu. Se vedemu. Aru potea tramite:

A. Autoritatile.

I. Din Romani'a

1. Consiliulu permanentu de invetiamentu celu pucinu	2 barbati
2. Capital'a Bucuresci	2
3. Iassi	2
4. Craiova	2
5. Galatii	2
6. 32 judetie câte 4 jud. 1 barbatu	8 16
II. Basarabi'a rusésca	4
III. Dobrugea	1
IV. Romanii din Serbia (? Red.)	2
V. Romanii din Macedonia (? Red.)	4
VI. Bucovenii cu fondurile lorugrandióse	5 16

VII. Din Ungaria si partile ei:

1. Metropoli'a gr. ort.	1
2. Metropoli'a gr. cat.	1
3. Archidieceasa Blasiulu	2
4. Archidieceasa Sabiului	2
5. Diecesa Aradului gr. or.	
a) Aradu	1
b) Oradea mare	1
c) Timisióra	1
6. Diecesa Oradea mare (? Red.)	2
7. Diecesa Caransebesiului	1
8. Diecesa Gherlei	1
9. Diecesa Lugosiului	1 14

B. Corporatiunile.

I. Din Romani'a

1. Societatea pentru cultur'a poporului	4
2. Institutele private de baieti	2
3. Institutele private de baiete	2
4. Societatea Transilvani'a	2
5. Academia científica	2 12

II. Din Ungari'a si partile ei:

1. Reuniunea invetiatoriloru Selageni	1
2. Reuniunea invet. din diecesa Aradului	1
3. Reuniunea invet. din diecesa Caransebesiului	1
4. Asociatiunea transilvana pentru cultur'a poporului romanu	2
5. Fondurile granitiariloru din Ardealu	1 6

De toti 64

cãtra cari s'aru mai poté alatura si toti acei, cari s'aru mai tramite si de alte reuniuni si institute, de cari aci nu s'a facutu amintire, precumu si toti acei, cari aru mai merge acolo din propriu indemnu si pre spesele proprie.

Acéstu numeru de pedagogi romani reuniti intr'unu corpu constituitu, nu numai cá ar fi in stare a lucra cá atare in sfer'a lor cu multu mai multu si mai bine de cátu ca persóne singuratice, aducéndu natiunei folosu necontestabile.

Aci este si poté se védia totu Romanulu luminatu momentulu celu mai binevenitu pentru intemeierea acelei institutiuni de cea mai mare insemnatate pentru cultur'a si educatiunea nóstra nationala, a „Reuniunei peda-

gogiloru romanesci din tóte provinciile locuite de Romani.“

Numai unu momentu cá acésta póte intruni mai usioru pedagogii romani spre a pune basa legaturéi lor in faci'a si sub scutulú întregei lúme culte in Paris, carea inca pote fi o garantia pentru esistinti'a sa si scutu in contra celoru ce aru cuteza a atinge in modu reutatosu si tendentiosu lucrurile membriloru sei in diferitele loru patrii.

Impregiarile nóstre politice ne sunt in anulu acésta in adevéru pre-nefavorabile pentru întreprindere de natur'a acéstea; inse cine are mai mare necesitate de cátu noi de a lupta pentru esistinti'a nóstra nationala? Si avemu de luptatu lupta cu multu mai grea pre terenulu cultúrei national-economice, mai grea chiaru de cátu si pre terenulu turbatu alu sangelui.

Apelezu dar la toti profesorii romani, la invetiatori si la tóte autoritatile scolastice si amici ai cultúrei din tóte provinciile locuite de Romani, si in interesulu cultúrei poporului nostru i rogu se cugete si se lucreze la realisarea intrunirií tuturoru pedagogiloru romani.

Folosulu acéstei intruniri chiaru de n'ar parea la inceputu destulu de mare; elu va cresce inse cu tempulu. Apoi exemple avemu. Pedagogii germani totu la trei ani se intrunesc si lucra in congressulu lor.

Cu puteri unite si bine organizate se producu efecte cu multu mai mari si mai bune, de cátu prin micile puteri solitarie.

Deci, déca bunulu D-dieu si geniulu protectoriu alu natiunei voru voi cá acésta corporatiune se se întemeeze in modulu sus amintitu, este neincungiuratu de lipsa formarea unui comitetu, la carele se se póta adresa tóti, cáti voru a participa.

Acéstu comitetu ar avea indatorire a castiga pentru membri tóte favorurile spre inlesnirea caletoriei la Paris si retoru si a ficsa loculu si diu'a convenirei participantiloru.

Era participantii:

1. A conveni in diu'a si loculu anumitu de comitetulu ad hoc.
2. A calatori dímpreuna pãna la Paris.
3. A se constitui aci cá corporatiune pedagogica romana pentru studiarea espositiunei.
4. A studia aci espusetiunea dupe normativele corporatiunei si dupe instructiunile speciali primite de cátra tramitatorii fiacarui membru.
5. A petrece la espusetiune celu pucinu doue septemani.
6. A se intruni in tóta diu'a celu pucinu doue óre si a lucra in conferintia.
7. A participa la congressulu dela espositiune alu invetiatoriloru.
8. A ficsa tempulu si drumulu caletoriei spre patria dupe unu anume programu, carele se permita a trage cele mai multe folose prin studiarea institutiuniloru de cultura a poporulu pe unde trecu si din viati'a acéstora chiaru.
9. A publica intr'o anume brosiura, pre cumu si in tóte diuarele romanesci tóte lucrurile facute si rezultate si descoperirile dobândite.

Esistinti'a unei natiuni este numai asia garantata, déca lupta de o potriiva pre tóte terenele vietii. La lupta deci si pre terenulu cultúrei economice; la munca bineorganizata si pre terenulu pedagogicu, conformu cerintieloru timpului in care traimu si in proportiunea lipseloru nóstre nationali pe care le simtímu.

Reciti'a montana 15 Martiu n. 1878.

Ionu Simu,
Invetiatoriu.

Ajutórie de bani pentru ostasii raniti ai Romaniéi.

1. Dela dlu Ioanu Popescu protopresbiteru in Sibiu pentru 10 esemplarie din „Instructiunile“ lui Pasiliu Petri donate spre acéstu scopu 4 fl. 70 cr.

2. Prin dlu Artemonu Blasianu preotu gr. cat. in Sielcau dela comuna 3 fl., bisericu 2 fl., preotulu A. Blasianu 1 fl., N. Constantinescul fl., Iacobu Nistoru 1 fl., Samuila Itu 1 fl., I. P. Vladu 1 fl., I. Iurca 1 fl., B. Bela 50 cr., I. Nistoru 50 cr., S. Bernard 30 cr., R. Gergeli 25 cr., N. Nistoru 20 cr., I. Oana 20 cr., Iosifu Gergelu 20 cr., Fr. Vlad 20 cr., M. Mergele 20 cr., D. Romanu 16 cr., N. Gergeli 10 cr., A. Ionasi-Nitu 10 cr., A. Ioanu 10 cr., G. L. Florea 10 cr., Fronu Draganu 10 cr. Sum'a 14 fl. 21 cr.

Mai departe la cererea espressa a stim. dómne An'a si Sofi'a Bogdanu din Tompahaz'a, se publica in acéstu diariu si sumele ce le-au colectatu dumnialoru in anulu trecutú 1877 si anume dela: An'a Bogdanu 1 fl., Sofi'a Bogdanu 1 fl., Arionu Santu 13 cr., Nicolau Pop'a 10 cr., Maieru Todorutiú 20 cr., Maioru Nicolau antiste com. 20 cr., Manu Onu 10 cr., Pavelu Coz'a 15 cr., Radu Ioanu Lic'a 50 cr., Maieru Petru Fauru 40 cr., Dafin'a lui Pop'a Moisa 10 cr., Vasilica Pavelu 20 cr., Bob'a Todoru 15 cr., Bradu Ioanu 40 cr., Crisianu Teodoru 10 cr., Groz'a Demianu 10 cr., Ioanu Todoru 20 cr., Ciocanu Constandinu 20 cr., Maieru Ioanu miseru 10 cr., Vasiliu Coz'a 20 cr., Vasiliu Santu cantoru 20 cr., Siofronu Bob'a 20 cr., Georgiu Santu 20 cr., Mocanu Teodoru 40 cr., Vasiliu Maieru lui Georgiu 25 cr., Medvisianu Georgiu 17 cr., Nicolau Maieru lui Todorutiú 20 cr., Ioanu Maieru lui Georgiu 10 cr., Rodeanu Achimu 5 cr., Majoru Todoru curatoru 50 cr., Bob'a Iacobu 50 cr., Mari'a Todea 10 cr., Ioanu Crisianu 10 cr., Ioanu Rusu jun. 10 cr., Bucuru Augustinu 20 cr., Maieru Gavriila 10 cr., Geamenu Iacobu 10 cr., Dumitru Radu 10 cr., Ponoranu Constantinu 20 cr., Maieru Nicolau alu lui Ioanu 10 cr.

2. Szász-Ujfaleu: Ioanu Radu cristicu si curatoru 1 fl., Georgiu Chioreanu 1 fl., Mihaiu Radu Fauru si ant. com. 1 fl., Vasile Santom'a 1 fl., Ioanu Siuteu 40 cr., Vasile Siuteu 20 cr., Nicolau Rodeanu 10 cr., Va-

sile Olteanu 10 cr., Nicolau Bucuru 40 cr., Arionu Rodeanu lui Nicolau 5 cr., Vasiliu Rodeanu 10 cr., Nicolau Deceanu 25 cr., Sténea Ioanu 10 cr., Sténea Petru 4 cr., Vasiliu Todea 10 cr., Samsonu Ciambu deanu 20 cr., Ioanu Lazaru 20 cr., veduv'a Ioan'a Dan 10 cr., Susan'a Pop'a 30 cr., Vasiliu Radu 40 cr., Alimpie Raic'a 10 cr., Ioanu Sém'a 15 cr., An'a Cra ciunu lui Pavelu 5 cr.

3. Aiudu: Dn'a Elisabet'a Petroviciu 2 taleri 1 fl., dn'a Ev'a Gaetanu 1 taleru a 1 fl., Alesandr Gruitia preotu gr. cat. din Asinipu 1 fl., dn'a Eugeni' Presi'a 1 fl., Dom. Folgovich 1 fl., Ioanu Ratiu 10 cr., Nacu Vasilie 35 cr. argintu, An'a Boeriu 1 fl., Eg valaki 50 cr., dn'a Radu Péterné Id'a 1 fl., dn'a An' Popu Stragianu 1 fl., An'a Rosianu din Bagau 50 cr. — Sum'a: 23 fl. 84 cr. in v. a., 3 taleri a 1 fl. 35 cr. argintu.

Fiindu-cã apoi din partea mai multoru contributori se cere, cá de aci in colé colectele de acéste ajutorie se se publice si in „Observatoriulu“ cá diariu abonatu de densii, viu a satisfacé acéstei juste cereri aretandu spre orientarea dloru si legitimarea mea: cá totalulu sumeloru colectate dela inceputu 1/13 Septembri 1877 pãna in diu'a de astadi, este: 3242 fl. 26 cr. s. 3080 lei 30 bani; care in 38. de liste s'au publicate de aróndulu si la timpulu seu in diariulu „Telegrafulu Romanu“, si cari sume s'au administratu in grupe la loculu destinatiunei.

Sibiu 8/20 Martiu 1878.

Iudit'a Macellariu,
colectanta.

Preturile cerealielor

si altoru obiecte de traíu au fostu la

29 Martiu in Sibiu:

Grãu, dupa cualitati	1 hectolitru	fl. 8.80—9.80
Grãu, amestecat	1 „	„ 7.60—8.40
Secara	1 „	„ 6.60—7.—
Papsioiu	1 „	„ 6.40—7.—
Ordiu	1 „	„ 7.—
Ovesu	1 „	„ 2.80—3.20
Cartofi	1 „	„ 2.50—3.—
Mazare	1 „	„ 12.—
Linte	1 „	„ 15.00
Fasole	1 „	„ 8.—
Lardu (slanina)	50 Kilogram.	„ 35.00
Untura (unsóre topita)	50 „	„ 30.00
Carne de vita	1 „	„ 30.36
Oua 10 de	1 „	„ —.20

Cursulu monetelorú in val. austr.

Vienna, 28 Martiu.

Galbinii imperat. de auru	fl. 5.65 cr.
Moneta de 20 franci	„ 9.61 „
Imperialu rusescu	„ 9.76 „
Moneta germana de 20 marce	„ 11.80 „
Sovereigns englesi	„ 11.95 „
Lira turcésca	„ 10.85 „
Monete austr. de argintu 100 fl.	„ 105.75 „

Cursuri de Bucuresci in Lei noi (franci).

25 Martiu n.

Obligatiuni rurali din 1864 cu 10%	l. 94.— b.
Imprumutulu Oppenheim din 1866 cu 8%	„ 93.50 „
Obligatiune de imprumutu dominiále din 1871 cu 8%	„ 89.— „
Creditu fonciariu (hipot.) ruralu cu 7%	„ 83.1/2 „
Creditu fonciariu urbanu (alu capitalu cu 7%)	„ 73.— „
Imprumutulu municipale non (alu capit.) din 1875 cu 8%	„ 83.— „
Fondulu de pensiuu (per 300 l. a.) cu 10%	„ 152.— „
Actiunile caliloru fer. rom. din 1868 cu 5%	„ 24.90 „
Actiunile caliloru fer., prioritati din 1868 cu 6%	„ 72.30 „
Daci'a, Compania de asecur. din 1871 actiunea de 250 l. a. 8%	„ 150.— „
Romani'a. Compania de asecur., (act. de 100 l. n.) 1873 cu 8%	„ 48.— „

Depuneri

de

capitale pentru fructificare.

Se primescu la institutulú subsemnatu

a) pe langa anuciarea radicarii in sensulu statuteloru cu 6% interese;

b) sub conditiune de a se anucia institutulú radicarea depunerii la 3 luni inainte cu 6 1/2 % interese;

c) sub conditiune de a se anucia institutulú radicarea depunerii la 6 luni inainte cu 7% interese.

Interesele incepu cu diu'a, care urméza dupa diu'a depunerii, si inceta cu diu'a premergatória dilei, in care se radica depunerea, cu acelu adausu inse, ca numai dupa acele capitale se dau interese, cari stau depuse la institutu celu pucinu 15 dile.

La dorinti'a deponentelú se potu stabili in diu'a depunerii capitalulu si conditiuni speciali de esolvire, care se insémna apoi in libelu si in cartea depuneriloru institutulú. In atare casu restituirea depunerii urméza dupa acéste modalitati speciali.

Depunerile tramise prin posta pe langa comunicarea adresei deponentelú, se resolu totu deauna in diu'a primirei.

Asemene se potu efectui prin posta anuciuri si radicari de capitale.

Sibiu, 28 Martiu 1878.

„Albina“,

(16) 1—4

Institutu de creditu si de comercci.